

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

« 05 » 05 2023 р.

Н А К А З
м. Чернівці

№ 185 - Агм

**Про затвердження
Тимчасового положення про порядок
проведення об'єктивного структурованого
практичного (клінічного) іспиту
для здобувачів ступеня вищої освіти
магістр за спеціальністю 222 «Медицина»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Буковинського державного
медичного університету**

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.02.2019 № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.05.2021 № 932 «Про затвердження Порядку утворення екзаменаційної комісії у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів освіти в галузі знань 22 «Охорона здоров'я», Статуту Буковинського державного медичного університету, на виконання рішення вченої ради від 27 квітня 2023 року (протокол № 12), -

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Тимчасове положення про порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» Буковинського державного медичного університету (додаток).

2. Начальнику навчального відділу Ходоровському В.М. забезпечити оприлюднення Тимчасового положення про порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту для здобувачів ступеня

вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» Буковинського державного медичного університету на офіційному вебсайті університету в розділі «Публічна інформація».

3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

**В.о. ректора
закладу вищої освіти**

Роман БУЛИК

Виконавець:

Начальник навчального відділу

Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

Погоджено:

Проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи

Ігор ГЕРУШ

Учений секретар вченої ради

Альона АНТОНІВ

Провідний юрисконсульт

Вадим СЕМКІВ

Олег БОДНАР

Альона КИРИЛЮК

до мак. 185-Ади

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про порядок проведення об'єктивного структурованого
практичного (клінічного) іспиту
для здобувачів ступеня вищої освіти магістр
за спеціальністю 222 «Медицина»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Буковинського державного медичного університету**

Чернівці, 2023

Тимчасове положення про порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» Буковинського державного медичного університету (далі – Тимчасове положення) визначає методику та порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту для студентів 6 курсу спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» Буковинського державного медичного університету.

I. Нормативно-правова база об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту.

Тимчасове положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту Буковинського державного медичного університету, Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.02.2019 № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.05.2021 № 932 «Про затвердження Порядку утворення екзаменаційної комісії у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів освіти в галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

II. Загальні положення.

Об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит (далі – ОСП(К)І) є одним з компонентів Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ), який є основною формою атестації здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я». ОСП(К)І – це іспит, яким оцінюється готовність випускника до провадження професійної діяльності відповідно до вимог стандарту вищої освіти шляхом демонстрування практичних (клінічних) компонентів професійної компетентності на реальному об'єкті (людина) або на моделі (фантом, муляж, симулятори тощо)

Відповідно до основних принципів та цілей ОСП(К)І – сучасний тип перевірки загальних та спеціальних результатів навчання шляхом оцінки здатності особи до виконання певного виду діяльності в умовах наближених до реальної клінічної практики, які неможливо оцінити традиційними формами іспитів. Об'єктом діагностики іспиту є компетентність, її сформованість та рівень демонстрації як відображення програмних результатів навчання, які можна стандартизовано ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною програмою, які дають змогу випускнику здійснювати свою професійну діяльність у реальній практиці.

Рівень сформованості компетентності – частка вірних відповідей, або виконаних вірно завдань алгоритму, протоколу, методики від загальної кількості запитань чи послідовних етапів стандартизованого процесу вирішення складної професійної проблеми.

Основні принципи ОСП(К)І:

Об'єктивність – всі студенти виконують завдання однакової складності, які оцінюють із застосуванням стандартного інструменту (чек-листа);

Структурованість – студенти переміщуються по певній кількості станцій за певним маршрутом, де виконують завдання в однакових умовах протягом однакового проміжку часу;

Практичність (клінічність) та здійсненність – створення ситуацій, максимально наближених до клінічних (сценарії), в яких студенти застосовують набуті теоретичні знання та практичні навички;

Іспит (оцінювання результатів) – оцінює повноту сформованості загальних та спеціальних (професійних – клінічних) компетентностей за рівнем їх демонстрації, що відображає в цілому результати навчання за освітньо-професійною програмою, які для кожного студента комплексно стандартизовано ідентифікуються, кількісно оцінюються та вимірюються на основі принципів, що зазначені вище.

Важливими характеристиками ОСП(К)І повинні бути валідність, надійність та відтворюваність.

Програмні результати навчання та типи навичок, які оцінюються на ОСП(К)І:

1. **Комунікативні** (демонстрація здатності здійснювати взаємозв'язок суб'єктів-учасників лікувального процесу з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності).

2. **Практичні навички** та програмні результати навчання:

– базові практичні навички – техніка виконання об'єктивного обстеження хворого;

– ускладнені практичні навички – виконання об'єктивного обстеження хворого з метою ідентифікації та інтерпретації найважливіших симптомів і синдромів, виявлення ознак патологічного процесу.

3. **Медичні маніпуляції** (діагностичні, лікувальні).

4. **Когнітивні (пізнавальні) навички** та програмні результати навчання (демонстрація студентом здатності критично мислити, аналізувати та розуміти процеси, які моделюються в умовах наближених до реальної клінічної практики, здатності до синтезу отриманої інформації, відомостей щодо перебігу захворювань чи патологічних станів, даних лабораторно-інструментальних методів дослідження та спроможності прийняти рішення

щодо постановки діагнозу, тактики ведення хворого, призначення лікування, надання невідкладної допомоги тощо)

ОСП(К)І складають студенти 6 курсу спеціальності 222 «Медицина» згідно затвердженого графіку проведення атестації.

До ОСП(К)І входять основні практично-орієнтовані клінічні дисципліни, а саме: внутрішня медицина, інфекційні та професійні хвороби, дерматовенерологія, фтизіатрія, ендокринологія, алергологія, хірургія, дитяча хірургія, онкологія, урологія, травматологія, реаніматологія, педіатрія, дитячі інфекційні хвороби, акушерство та гінекологія.

Під час ОСП(К)І здійснюється стандартизована оцінка демонстрації програмних результатів навчання та набутих практичних навичок з терапевтичного, хірургічного, педіатричного та акушерсько-гінекологічного профілів. При цьому завдання розподіляються на такі основні групи:

1. Терапевтичний профіль:

1.1. Стандартизований пацієнт у клініці внутрішньої медицини. *Відповідальна кафедра внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.*

1.2. Діагностика та надання допомоги при невідкладних станах у клініці внутрішньої медицини, ендокринології, алергології, неврології та фтизіатрії. *Відповідальна кафедра внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини.*

1.3. Лабораторно-інструментальна діагностика в клініці внутрішньої медицини та фтизіатрії. *Відповідальна кафедра внутрішньої медицини та інфекційних хвороб.*

2. Хірургічний профіль:

2.1. Стандартизований пацієнт у клініці хірургії. *Відповідальна кафедра хірургії № 1.*

2.2. Невідкладна допомога при травмах, термічних ураженнях та серцево-легенева реанімація. *Відповідальна кафедра травматології та ортопедії.*

2.3. Об'єктивне обстеження хворого з онкологічною патологією, проктологічними та урологічними захворюваннями. *Відповідальна кафедра онкології та радіології.*

3. Педіатричний профіль:

3.1. Стандартизований пацієнт в клініці дитячих хвороб, невідкладні стани в педіатрії та дитячій хірургії. *Відповідальна кафедра педіатрії та медичної генетики.*

3.2. Попередня діагностика висипних захворювань у дітей. *Відповідальна кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб.*

4. Акушерсько-гінекологічний профіль:

4.1. Ведення фізіологічної вагітності та ургентна допомога вагітним (стандартизований пацієнт). *Відповідальна кафедра акушерства та гінекології.*

4.2. Діагностика невідкладних станів (гостра кровотеча в гінекології) (стандартизований пацієнт). *Відповідальна кафедра акушерства, гінекології та перинатології.*

III. Підготовка до проведення ОСП(К)І.

Перелік практичних навичок, клінічних ситуаційних завдань, які виносяться на ОСП(К)І, та алгоритми їх виконання розміщують в електронному навчальному курсі «ОСП(К)І» серверу дистанційного навчання університету не пізніше, ніж за місяць до початку іспиту. Алгоритми виконання завдань розробляють відповідальні кафедри на основі діючих стандартів надання медичної допомоги. Студенти вивчають та відпрацьовують ці алгоритми на практичних заняттях при вивченні дисципліни.

На основі алгоритмів розробляються чек-листи, за якими оцінюють рівень підготовки студентів.

Відповідальні кафедри готують методичне забезпечення ОСП(К)І (паспорти екзаменаційних станцій), подають на розгляд та затвердження в установленому порядку на засіданні Центральної методичної комісії, а також відповідають за забезпечення належної роботи екзаменаційної станції в цілому під час екзаменаційного періоду ОСП(К)І. До створення методичних завдань іспиту можуть залучатись декілька кафедр (кафедри-розробники) відповідно до профілів кафедр. За якість методичного забезпечення відповідальність покладається на завідувачів відповідних кафедр. Паспорти екзаменаційних станцій адаптують до технічних можливостей навчально-тренінгового центру симуляційної медицини.

Методичне забезпечення станцій (паспорт екзаменаційної станції) включає такі складові:

1. Назва станції.
2. Автори.
3. Професійний стандарт або аспект (вид) лікарської діяльності.
4. Компетентності, що є об'єктом діагностики.
5. Результати навчання, що перевіряються.
6. Тривалість роботи на станції.
7. Завдання (*формулюються та уточнюються за вибором розробників завдань детально для кожної клінічної ситуації окремо*).
8. Максимальна кількість балів, що може бути отримана на станції.
9. Обладнання.
10. Перелік клінічних ситуацій, або патологічних станів.
11. Нормативні документи.
12. Додатки:

Додаток 1. Інструкція для студента до станції – алгоритм роботи на станції (до однієї сторінки формату А4 16 шрифтом для кожного ситуаційного завдання)

Додаток 2. Інструкція для стандартизованого пацієнта (за необхідності для кожного ситуаційного завдання).

Додаток 3. Інструкція для екзаменатора.

Додаток 4. Алгоритм виконання практичних навичок та вирішення клінічних ситуаційних завдань (якщо такі передбачено умовами роботи на станції).

Додаток 5. Чек-листи.

IV. Методика та порядок проведення ОСП(К)І.

ОСП(К)І проводять на базі навчально-тренінгового центру симуляційної медицини. Під час іспиту ведеться постійне відеоспостереження.

Кожну станцію розміщують в окремій кімнаті. На дверях кожної кімнати чітко вказують номер станцій та їх назву.

Іспит розпочинається згідно графіка та у відповідності до затвердженого розкладу.

Одночасно іспит складає одна екзаменаційна група студентів, яка формується з розрахунку 10 осіб в кожній групі (відповідно до кількості станцій).

До складання іспиту допускаються студенти, які вчасно з'явилися, одягнені у медичний одяг (халат, або хірургічний костюм та змінне взуття) та мають документ, який засвідчує особу (паспорт громадянина України, студентський квиток, залікова книжка, тощо).

На ОСП(К)І студенти виконують завдання, які залежать від типу станції. Станції можуть бути клінічними, або практичними. На клінічній станції студент виконує завдання при комунікації зі стандартизованим пацієнтом, або реальним пацієнтом у стані компенсації захворювання чи в періоді ремісії (за його згодою). На практичній станції студент виконує медичні процедури та маніпуляції на фантомах, муляжах, медичних апаратах, тренажерах тощо.

Під час іспиту студент проходить 10 станцій в одному напрямку згідно з отриманим маршрутом. Час виконання завдання на кожній станції становить 5 хвилин. Перерва між станціями становить 1 хвилину. Одна екзаменаційна група складає іспит за 60 хв. Виконання завдань на станціях починається та закінчується за сигналом дзвінка.

Студенти з'являються за 15 хв. до початку іспиту для реєстрації та інструктажу.

Під час реєстрації відбувається ідентифікація особи студента, йому видається маршрутний лист, присвоюється ідентифікаційний номер, який потім екзаменатори (викладачі-контролери) зазначають у чек-листі. Студенту видається бейджик із зазначенням номера із його індивідуальним ідентифікаційним номером.

Під час інструктажу студентів перед початком іспиту (у день іспиту) знайомлять з правилами проведення ОСП(К)І, форматом іспиту, порядком проходження станцій.

Під час іспиту студентам заборонено спілкуватись між собою, використовувати навчальні та допоміжні матеріали, користуватися гаджетами. При порушенні вище зазначених норм студентом, складання ним іспиту припиняється, оцінка за складання іспиту виставляється «не склав».

Порядок проведення іспиту:

Студент після дзвінка заходить у кімнату, де отримує завдання. Він уважно читає його та виконує певні дії відповідно до стандартного алгоритму дій в описаній клінічній ситуації.

Якщо студент за визначений час не впорався із завданням, він перериває роботу і переходить на наступну станцію, якщо впорався із завданням раніше терміну – залишається в кімнаті до дзвінка.

Екзаменатор (викладач-контролер) заповнює на кожного студента окремий чек-лист, де зазначає ідентифікаційний номер студента, який вказаний на його бейджику. На чек-листі не записують персональні дані студента (прізвище та ім'я).

Екзаменатор (викладач-контролер) не втручається у процес виконання завдання, а лише оцінює дії студента, роблячи про це відмітки у чек-листі, виконує роль фасилітатора.

Екзаменатор (викладач-контролер) може звернутися до студента у випадку, якщо це передбачено інструкцією для викладача, або порушення ним правил техніки безпеки, правил поведінки чи за інших непередбачених ситуацій.

Студент може звернутися до екзаменатора (викладача-контролера), якщо це передбачено інструкцією для студента, або при погіршенні самопочуття чи в разі інших форс-мажорних обставин.

V. Організаційно-технічне забезпечення ОСП(К)І.

1. Координатор ОСП(К)І (відповідальний за проведення ОСП(К)І в університеті):

- спільно з деканом медичного факультету відповідає за впровадження, організацію та проведення ОСП(К)І для студентів спеціальності 222 «Медицина» на II (магістерському) рівні Вищої освіти в цілому;
- контролює та координує підготовку до ОСП(К)І кафедрами, відповідальними особами кафедр;
- проводить навчальні тренінги та інструктажі для відповідальних осіб кафедр, викладачів щодо створення навчально-методичних матеріалів, роботи викладачів-контролерів (екзаменаторів) для належної організації ОСП(К)І;
- проводить консультації для викладачів кафедр щодо форми, структури подачі матеріалів для ОСП(К)І, організації роботи станцій в цілому.

2. Координатори станції (відповідальні за проведення ОСП(К)І на певній станції):

- перевіряє готовність станцій до іспиту;
- проводить консультації для екзаменаторів (викладачів-контролерів) щодо організації прийому іспиту на станції;
- своєчасно поповнює матеріально-технічне оснащення станцій розхідними матеріалами для кожної групи;
- забезпечує друк завдань, дидактичних матеріалів, чек-листів, веде облікову документацію;
- забезпечує підготовку, тренінг стандартизованих пацієнтів, якщо такі передбачені типом станції, та координує його дії під час відпрацювання клінічного сценарію.

3. Персонал навчально-тренінгового центру симуляційної медицини:

- забезпечує належне матеріально-технічне оснащення іспиту у т.ч. аудіо- та відеофіксацію роботи студентів на кожній станції;
- координує діяльність кафедр щодо адаптації клінічних сценаріїв до технічних можливостей центру.

4. Завідувачі кафедр:

- забезпечують підготовку методичного супроводу та дидактичного матеріалу закріплених за кафедрами станцій; відповідають за зміст, якість та вчасне оновлення, рецензування та затвердження в установленому порядку паспортів станцій;
- забезпечують наявність всіх необхідних матеріалів для підготовки студентів до іспиту ОСП(К)І на інформаційних ресурсах університету;
- забезпечують апробацію клінічних сценаріїв станцій у малих групах.

5. Екзаменатори (викладачі-контролери):

- проводять оцінювання студентів відповідно до пунктів, зазначених у чек-листі,
- забезпечує дотримання часового регламенту іспиту (згідно розкладу дзвінків),
- вносить результати складання іспиту у індивідуальні контрольні листи студентів.

6. Секретаріат:

- перевіряє присутність екзаменаторів (викладачів-контролерів) та студентів відповідно до графіків проведення атестації, наказів та службових розпоряджень по університету щодо допуску студентів до іспиту, роботи екзаменаційної комісії, списків груп студентів тощо;
- проводить інструктаж студентів щодо процедури іспиту, правил поведінки, умов припинення іспиту через недотримання таких правил;
- в разі необхідності забезпечує друк завдань, дидактичних матеріалів, чек-листів;
- веде облікову та звітну документацію.

6. Оцінювання ОСП(К)І.

Оцінка роботи студента проводиться за чек-листом, який складений на основі алгоритму дій у певній клінічній ситуації. Кожній станції та пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна частина балів. Значення кожного пункту може бути різним залежно від їх кількості, складності виконання тощо.

Максимальна оцінка за виконання завдання на 1 станції становить 5 балів. Після проходження всіх станцій проводять підрахунок набраних балів. Максимальна кількість балів становить 50 (з урахуванням кількості 10 станцій, які увійшли до ОСП(К)І) з подальшим конвертуванням у 200-бальну шкалу.

Іспит вважається складеним, якщо студент набрав не менше 30 балів, тобто 60% від максимальної кількості.

Після складання іспиту студентами однієї групи екзаменатори (викладачі-контролери) передають чек-листи секретаріату, який вносить інформацію у відповідні облікові форми (відомості).

Результати іспиту оголошуються студентам в день його складання.

Студент може подати апеляцію та оскаржити результат іспиту, якщо він не згоден з його результатом. Апеляції розглядає апеляційна комісія шляхом перегляду відеозапису складання студентом іспиту, склад якої визначається відповідним наказом по університету.

Схвалено на засіданні Вченої ради Буковинського державного медичного університету від 27 квітня 2023 року (протокол № 12).

**В.о. ректора
закладу вищої освіти**

Роман БУЛИК

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
Ігор ГЕРУШ

Начальник навчального відділу
Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

Провідний юрисконсульт
Вадим СЕМКІВ
Олег БОДНАР
Альона КИРИЛЮК